

Βρυξέλλες, 29.9.2021
COM(2021) 612 final

2021/0311 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη μερική αναστολή της εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων (στο εξής: συμφωνία σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2020¹, παράλληλα με τη συμφωνία για την επανεισδοχή². Σκοπός της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων είναι η απλούστευση, βάσει της αμοιβαιότητας, της έκδοσης θεωρήσεων για προβλεπόμενη διαμονή που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες ανά περίοδο 180 ημερών για τους πολίτες της Ένωσης και της Λευκορωσίας.

Η συμφωνία σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων συμβάλλει στην ενίσχυση των διαπροσωπικών επαφών και στην προώθηση μιας κοινότητας αξιών, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αξιών της ΕΕ. Η σημασία των θεμελιωδών αρχών που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Λευκορωσίας, καθώς επίσης και οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες, περιλαμβανομένου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, όπως απορρέουν από τις συναφείς διεθνείς πράξεις από τις οποίες δεσμεύονται τα μέρη, υπογραμμίζεται στο προοίμιο της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

Στις 12 Οκτωβρίου 2020 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την ανταπόκριση της ΕΕ στις εξελίξεις στη Λευκορωσία³. Στα συμπεράσματά του, το Συμβούλιο επανέλαβε ότι οι προεδρικές εκλογές της 9ης Αυγούστου 2020 δεν ήταν ούτε ελεύθερες ούτε δίκαιες και ότι το καθεστώς της Λευκορωσίας στερείται δημοκρατικής νομιμοποίησης. Το Συμβούλιο επανέλαβε την πλήρη υποστήριξη του προς την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Λευκορωσίας και υπογράμμισε το δημοκρατικό δικαίωμα του λαού της Λευκορωσίας να εκλέγει τον πρόεδρό του με ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις. Στα συμπεράσματα υπενθυμίζονται περαιτέρω τα περιοριστικά μέτρα, τα οποία συνίστανται σε ταξιδιωτική απαγόρευση και δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, που επιβλήθηκαν σε 40 άτομα που ευθύνονται για τη νοθεία των προεδρικών εκλογών και τη βίαιη καταστολή ειρηνικών διαδηλώσεων, ενώ δηλώθηκε η ετοιμότητα της ΕΕ να λάβει περαιτέρω περιοριστικά μέτρα κατά οντοτήτων και υψηλόβαθμων αξιωματούχων, συμπεριλαμβανομένου του Aleksandr Lukashenko⁴.

¹ Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων (ΕΕ L 180 της 9.6.2020).

² Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια (ΕΕ L 181 της 9.6.2020).

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Λευκορωσία, 12 Οκτωβρίου 2020, 11661/20.

⁴ Δεύτερο πακέτο κυρώσεων εγκρίθηκε στις 6.11.2020 [Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1648 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2020, για την εφαρμογή του άρθρου 8α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/1650 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2020, για την εφαρμογή της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Λευκορωσίας (ΕΕ L 370I)]. Τρίτο πακέτο κυρώσεων εγκρίθηκε στις 17.12.2020 [Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/2129 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για την εφαρμογή του άρθρου 8α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/2130 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για την εφαρμογή της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Λευκορωσίας (ΕΕ L 426I)]. Τα περιοριστικά μέτρα και στα δύο πακέτα περιλαμβάνουν ταξιδιωτική απαγόρευση και

Η ΕΕ μείωσε τη διμερή συνεργασία με τις αρχές της Λευκορωσίας σε κεντρικό επίπεδο, αύξησε τη στήριξη της προς τον λαό και την κοινωνία των πολιτών της Λευκορωσίας, και αναπροσάρμοσε αναλόγως τη διμερή χρηματοδοτική συνδρομή της. Σύμφωνα με τα μέτρα αυτά, η ΕΕ διέθεσε αμέσως πρόσθετους χρηματοδοτικούς πόρους για τα θύματα βίας, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

Συνεχίζεται η καταστολή των ακτιβιστών της αντιπολίτευσης, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης. Έως τα μέσα Σεπτεμβρίου 2021 υπήρχαν περισσότεροι από 670 πολιτικοί κρατούμενοι, και ο αριθμός τους αυξάνεται κάθε εβδομάδα. Εναντίον τους διεξάγονται πολιτικά υποκινούμενες δίκες, συχνά εσπευσμένα, κλεισμένων των θυρών, οι οποίες περατώνονται με επαισχυντες ετυμηγορίες πολλών ετών φυλάκισης.

Η εφαρμογή της συμφωνίας σχετικά την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων συνεχίστηκε, ενώ αναβλήθηκε η σύσταση της μεικτής επιτροπής για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων, η οποία θα είχε ως αποστολή την παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας.

Αντιδρώντας στη συνεχιζόμενη, βίαιη καταστολή όλων των κοινωνικών στρωμάτων της Λευκορωσίας, και ιδίως στην αεροπειρατεία επιβατικής πτήσης στις 23 Μαΐου 2021, η ΕΕ απαγόρευσε στους Λευκορώσους αερομεταφορείς την πραγματοποίηση υπερπτήσεων του εναέριου χώρου της ΕΕ και την πρόσβαση σε αερολιμένες της ΕΕ⁵, ενέκρινε τέταρτη δέσμη κυρώσεων που απαριθμούσαν πρόσωπα και οντότητες⁶, καθώς και στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις⁷.

Μετά τα μέτρα αυτά, οι αρχές της Λευκορωσίας προέβησαν σε αντίποινα ανακοινώνοντας την αναστολή της συμμετοχής τους στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και την αναστολή της

δέσμευση περιουσιακών στοιχείων που αφορούν τα πρόσωπα και τις οντότητες που απαριθμούνται στις προαναφερόμενες πράξεις.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/907 του Συμβουλίου, της 4ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία και απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/908 του Συμβουλίου, της 4ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λευκορωσία (ΕΕ L 197I).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/996 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2021, περί τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/997 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2021, για την εφαρμογή του άρθρου 8α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2021, για την εφαρμογή του άρθρου 8α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1001 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2021, περί τροποποίησης της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λευκορωσία· εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1002 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2021, για την εφαρμογή της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα εν όψει της κατάστασης στη Λευκορωσία (ΕΕ L 219I). Τα πρόσωπα και οι οντότητες που απαριθμούνται στις προαναφερόμενες πράξεις υπόκεινται σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, και οι πολίτες και οι εταιρείες της ΕΕ απαγορεύεται να διαθέτουν κεφάλαια σε όσους περιλαμβάνονται στον κατάλογο. Τα περιοριστικά μέτρα περιλαμβάνουν επίσης ταξιδιωτική απαγόρευση για τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1030 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2006 σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία· απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1031 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση της απόφασης 2012/642/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα εν όψει της κατάστασης στη Λευκορωσία (ΕΕ L 224I).

συμφωνίας με την ΕΕ για την επανεισδοχή, στις 28 Ιουνίου 2021. Επιπλέον, η Λευκορωσία ανακάλεσε τον πρέσβη της στην ΕΕ για διαβουλεύσεις, ζήτησε την ανάκληση του πρέσβη της ΕΕ στις Βρυξέλλες για διαβουλεύσεις και ανακοίνωσε ότι δεν θα επιτρέπεται η είσοδος στη Λευκορωσία των εκπροσώπων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και των ατόμων από την ΕΕ που συνέβαλαν στην προετοιμασία των κυρώσεων. Οι αρχές της Λευκορωσίας ζήτησαν την αναστολή των δραστηριοτήτων των πολιτιστικών ιδρυμάτων των κρατών μελών. Η Λευκορωσία δήλωσε επίσης ότι θα εξετάσει περαιτέρω πιθανά αντίμετρα. Επίσης, στις 8 Σεπτεμβρίου 2021, υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας νομοσχέδιο σχετικά με την αναστολή της συμφωνίας με την ΕΕ για την επανεισδοχή.

Αν και η κατάσταση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ με τη Λευκορωσία έχει σταθεροποιηθεί όσον αφορά τις αφίξεις, μεταξύ άλλων λόγω της αναστολής των απευθείας πτήσεων από τη Βαγδάτη στο Μινσκ, ωστόσο παραμένει τεταμένη και η μεταναστευτική πίεση εξακολουθεί να υφίσταται, καθώς ο αριθμός των αποπειρών αντικανονικής διέλευσης των συνόρων που αποτρέπονται παραμένει υψηλός. Ως τις 19 Σεπτεμβρίου 2021, 4 145 άτομα είχαν διασχίσει αντικανονικά τα σύνορα Λιθουανίας-Λευκορωσίας: ο αριθμός αυτός είναι 56 φορές υψηλότερος απ' ό,τι το 2020. Περισσότεροι από τους μισούς υπηκόους τρίτων χωρών που διέσχισαν τα λιθουανικά σύνορα με τη Λευκορωσία προέρχονταν από το Ιράκ (2 805), ακολουθούμενοι από υπηκόους του Κονγκό (Μπραζαβίλ), του Καμερούν και μικρό ποσοστό υπηκόων της Συρίας, του Ιράν και του Αφγανιστάν. Όσον αφορά την Πολωνία, κατά την ίδια περίοδο, 1 493 υπήκοοι τρίτων χωρών διέσχισαν τα σύνορα με τη Λευκορωσία. Ο αριθμός αυτός είναι 23 φορές υψηλότερος σε σχέση με το 2020. Ομοίως, επρόκειτο κυρίως για υπηκόους του Ιράκ, αλλά με μεγαλύτερη παρουσία Αφγανών υπηκόων. Ωστόσο, σε σχετικούς όρους, η Λετονία σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση, ήτοι από 3 σημειωθείσες περιπτώσεις αντικανονικής διέλευσης των συνόρων το 2020 σε 377 το 2021. Η ίδια τάση ισχύει και για τις αιτήσεις ασύλου. Σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, η Λιθουανία έχει καταγράψει μέχρι στιγμής 14 φορές περισσότερες αιτήσεις ασύλου το 2021 (2 399), κυρίως από υπηκόους του Ιράκ (50 %). Η Πολωνία έχει καταγράψει 131 % περισσότερες αιτήσεις ασύλου (4 109) και οι Αφγανοί είναι οι συχνότεροι αιτούντες (33 %), ακολουθούμενοι από τους Λευκορώσους (29 %) και τους Ρώσους (18 %). Ομοίως, η Λετονία έλαβε 465 αιτήσεις ασύλου, αριθμός σχεδόν 6 φορές υψηλότερος απ' ό,τι το 2020.

Αυτή η απότομη αύξηση υποδηλώνει ότι το καθεστώς ενθαρρύνει την αντικανονική μετανάστευση για πολιτικούς σκοπούς, και ιδίως σε αντίποινα κατά της Λιθουανίας, της Πολωνίας και της Λετονίας για τη στάση τους έναντι της Λευκορωσίας. Η δράση της Λευκορωσίας κατά των κρατών μελών της ΕΕ απαιτεί ενιαία απάντηση.

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

Η συμφωνία σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων συνήφθη με βάση την παραδοχή ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών συνιστά μία από τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και της Λευκορωσίας, καθώς και τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες τους⁸. Τόσο η Ένωση όσο και η Λευκορωσία αναγνώρισαν ότι η συμφωνία σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε αντικανονική μετανάστευση, δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή στην ασφάλεια και την επανεισδοχή⁹.

⁸ Αιτιολογική σκέψη 3 του προοιμίου της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

⁹ Αιτιολογική σκέψη 2 του προοιμίου της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

Λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου που περιγράφεται ανωτέρω, οι αρχές αυτές παραβιάζονται από τη Λευκορωσία. Η Λευκορωσία όχι μόνο θέτει σε κίνδυνο τις αμοιβαίες σχέσεις με την Ένωση και τα κράτη μέλη της, αλλά κλιμάκωσε και τις προσβολές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κατά παράβαση των διεθνών της υποχρεώσεων¹⁰.

Ως εκ τούτου, κατάλληλο μέτρο είναι η αναστολή της εφαρμογής ορισμένων άρθρων της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων, τα οποία προβλέπουν απλουστεύσεις για ορισμένες συγκεκριμένες κατηγορίες αιτούντων, και συγκεκριμένα για:

i) τα μέλη των επίσημων αντιπροσωπειών της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων μελών των αντιπροσωπειών αυτών, τα οποία, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχουν σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·

ii) τα μέλη των εθνικών και περιφερειακών κυβερνήσεων και κοινοβουλίων της Λευκορωσίας, του Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των ακόλουθων άρθρων της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων θα πρέπει να ανασταλεί: άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α), σχετικά με τα «Δικαιολογητικά έγγραφα που αποδεικνύουν τον σκοπό του ταξιδιού», άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α), σχετικά με την «Έκδοση θεωρήσεων πολλαπλής εισόδου» και άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β), σχετικά με τα «Τέλη για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων θεώρησης».

Μόλις τεθεί σε ισχύ η απόφαση του Συμβουλίου, θα ανασταλεί η εφαρμογή των ειδικών κανόνων που θεσπίζονται στις εν λόγω διατάξεις. Κατά συνέπεια, θα εφαρμόζονται αντ' αυτών οι γενικοί κανόνες του κώδικα θεωρήσεων¹¹.

Η εφαρμογή των λοιπών διατάξεων της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων δεν αναστέλλεται και οι απλουστεύσεις που οι διατάξεις αυτές παρέχουν στους απλούς πολίτες της Λευκορωσίας θα εξακολουθήσουν να ισχύουν. Αυτό θα επιτρέψει τη διατήρηση «διαπροσωπικών επαφών». Ωστόσο, οι μη ανασταλείσες διατάξεις της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την καταστρατήγηση του στόχου της απόφασης του Συμβουλίου περί μερικής αναστολής της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναφέρουν στην Επιτροπή τις απόπειρες καταστρατήγησης ή τις περιπτώσεις εικαζόμενης καταστρατήγησης της μερικής αναστολής της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

3. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Διαδικαστική νομική βάση της παρούσας πρότασης αποτελεί το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ουσιαστική νομική βάση

¹⁰ Όπως παρουσιάζεται στην έκθεση της ειδικής εισηγήτριας σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, Anaïs Marin, A/HRC/47/49, 4 Μαΐου 2021.

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (ΕΕ L 243 της 15.9.2009, σ.1).

αποτελεί το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Επιπλέον, το άρθρο 14 παράγραφος 5 της συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων ορίζει ότι «[κ]άθε μέρος μπορεί να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει την παρούσα συμφωνία. Η απόφαση αναστολής κοινοποιείται στο έτερο μέρος το αργότερο 48 ώρες πριν από την έναρξη ισχύος της. Το μέρος που ανέστειλε την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας ενημερώνει αμελλητί το έτερο μέρος μόλις πάντων να ισχύουν οι λόγοι της αναστολής.»

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλογικότητα**

Η παρούσα πρόταση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, δηλαδή την αναστολή ορισμένων υφιστάμενων διευκολύνσεων για αξιωματούχους της Λευκορωσίας, συνεχίζοντας ταυτόχρονα τη στήριξη του λαού της Λευκορωσίας με την απλούστευση των διαδικασιών χορήγησης θεωρήσεων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν συνεπάγεται πρόσθετο κόστος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη μερική αναστολή της εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων¹ (στο εξής: συμφωνία) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2020, παράλληλα με τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια² (στο εξής: συμφωνία για την επανεισδοχή).
- (2) Σκοπός της συμφωνίας είναι η απλούστευση, βάσει της αμοιβαιότητας, της έκδοσης θεωρήσεων για προβλεπόμενη διαμονή που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες ανά περίοδο 180 ημερών για τους πολίτες της Ένωσης και της Λευκορωσίας. Η συμφωνία συμβάλλει στην ενίσχυση των διαπροσωπικών επαφών και στην προώθηση μιας κοινότητας αξιών, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών.
- (3) Δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 5 της συμφωνίας, κάθε μέρος μπορεί να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει τη συμφωνία. Η απόφαση αναστολής κοινοποιείται στο έτερο μέρος το αργότερο 48 ώρες πριν από την έναρξη ισχύος της. Το μέρος που ανέστειλε την εφαρμογή της συμφωνίας ενημερώνει αμελλητί το έτερο μέρος μόλις πάψουν να ισχύουν οι λόγοι της αναστολής.
- (4) Αντιδρώντας στη συνεχιζόμενη, βίαιη καταστολή όλων των κοινωνικών στρωμάτων στη Λευκορωσία, και ιδίως στην αεροπειρατεία επιβατικής πτήσης στις 23 Μαΐου 2021, η Ένωση απαγόρευσε στους Λευκορώσους αερομεταφορείς την πραγματοποίηση υπερπτήσεων του εναέριου χώρου της Ένωσης και την πρόσβαση σε αερολιμένες της Ένωσης, ενώ εισήγαγε τέταρτη δέσμη κυρώσεων που απαριθμούσαν πρόσωπα και οντότητες, καθώς και στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2006³ και την απόφαση 2012/642/ΚΕΠΠΑ⁴.

¹ Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων (ΕΕ L 180 της 9.6.2020).

² Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια (ΕΕ L 181 της 9.6.2020).

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2006 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 2006, σχετικά με περιοριστικά μέτρα εις βάρος του Προέδρου Λουκασένκο και ορισμένων αξιωματούχων της Λευκορωσίας (ΕΕ

- (5) Μετά τα μέτρα αυτά, η Λευκορωσία προέβη σε αντίποινα ανακοινώνοντας την αναστολή της συμμετοχής της στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και την αναστολή της συμφωνίας για την επανεισδοχή, στις 28 Ιουνίου 2021. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2021 υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας νομοσχέδιο σχετικά με την αναστολή της συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την επανεισδοχή.
- (6) Ταυτόχρονα, η Λιθουανία και πιο πρόσφατα η Πολωνία και η Λετονία κατέγραψαν πρωτοφανή αύξηση των αντικανονικών μεταναστευτικών ροών από τη Λευκορωσία. Αυτή η απότομη αύξηση υποδηλώνει ότι το καθεστώς ενθαρρύνει την αντικανονική μετανάστευση για πολιτικούς σκοπούς, και ιδίως ως αντίποινα κατά της Λιθουανίας, της Πολωνίας και της Λετονίας για τη στάση τους έναντι της Λευκορωσίας.
- (7) Οι ανωτέρω ενέργειες της Λευκορωσίας παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές βάσει των οποίων συνήφθη η συμφωνία και αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Ειδικότερα, οι ενέργειες της Λευκορωσίας προσβάλλουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές, ενώ προκαλούν επίσης αντικανονική μετανάστευση από το έδαφος της Λευκορωσίας προς την Ένωση.
- (8) Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ανασταλεί η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της συμφωνίας που προβλέπουν απλουστεύσεις για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων θεώρηση βραχείας διαμονής, και συγκεκριμένα για τα μέλη των επίσημων αντιπροσωπειών της Λευκορωσίας, τα μέλη των εθνικών και περιφερειακών κυβερνήσεων και κοινοβουλίων της Λευκορωσίας, και τα μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λευκορωσίας και του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων της συμφωνίας αναστέλλεται:

- α) άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων μελών των αντιπροσωπειών αυτών, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·
- β) άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που, για την άσκηση των καθηκόντων του, είναι μέλος εθνικής ή περιφερειακής κυβέρνησης ή κοινοβουλίου της Λευκορωσίας, μέλος του Συνταγματικού

L 134 της 20.5.2006, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/907 του Συμβουλίου (ΕΕ L 197I της 4.6.2021), τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/996 του Συμβουλίου (ΕΕ L 219I της 21.6.2021, σ. 1), τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/997 του Συμβουλίου (ΕΕ L 219I της 21.6.2021, σ. 3), τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 219I της 21.6.2021, σ. 55) και τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1030 του Συμβουλίου (ΕΕ L 224I της 24.6.2021, σ. 1).

⁴ Απόφαση 2012/642/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Λευκορωσίας (ΕΕ L 285 της 17.10.2012, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/908 του Συμβουλίου (ΕΕ L 197I της 4.6.2021, σ. 3), την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1001 του Συμβουλίου (ΕΕ L 219I της 21.6.2021, σ. 67), την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 219I της 21.6.2021, σ. 70) και την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1031 του Συμβουλίου (ΕΕ L 224I της 24.6.2021).

Δικαστηρίου της Λευκορωσίας ή του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, καθώς και κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μόνιμο μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·

- γ) άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α) όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει τακτικά σε συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·
- δ) άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β) όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση ο οποίος είναι μέλος εθνικής ή περιφερειακής κυβέρνησης ή κοινοβουλίου της Λευκορωσίας, ή μέλος του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λευκορωσίας ή του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, καθώς και κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται στη Λευκορωσία, συμμετέχει σε συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει τη δεύτερη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*